

תקיפין דיליה. ייתי וישבח חד סבא, לאי בחילא, תקיפה גיבר, גצח קרבין. הא ידענא דאתא, וקיימה לבתר טינרא דחקלא, והוא אשגח בי, והיך גבורתי קיימה בחקלא, בלחוודי אשגח, דאייהו איש שלום, מאיריה דשלמא, ואזל ליה. השטא סבא, גבורתך עלה, ואנת בלחווד בחקלא, טוב לאترة. ושאריו זינך מעלה. (ד"א

(במאנ דגפיק מן קללא)

(מיכה 1) שמעו הרים את ריב יי' והאיתנים מוסדי הארץ. שמעו הרים בדק אמרן. והאיתנים מוסדי הארץ, מוסדי הארץ ודי, דהא מביאו אתון, ומניינו קביל כל יומא, ואינון מוסדי הארץ.

(מיכה 2) כי ריב לה' עם עמו, מאן הוא דיביל למיקם בריב דקודשא בריך הוא (כל שבן) בישראל. ועל דא אמר לאילין, שמעו הרים את ריב ה', דא איהו מצotta חדא. קום ריב את ההרים, מצotta תנינה. דבצח בהו קודשא בריך הוא, כל אלין ריבות לישראל, וכל אינון תוכחות, כלחו פאה דאוכח לבריה, והא אונקומה.

בעקב בתיב, בשעתא דבעא לנכח בתהיה, מה בתיב, (חושע יט) וריב לי' עם יהודה ולפקוד על יעקב. מה ריב איהו, כמה דכתיב, (חושע יט) בבטן יעקב את אחיו. על האי מלחה אתה תוכחה, וכל אינון ריבות. וכי

לֹא מָלֵה רְבָרְבָא אִיהוּ, בְּבֶטֶן עֲקָב אֶת אֲחִיו וְגַוּ. הָאִי
לֹא מָלֵה זְעִירָא אִיהוּ, מַאי דְעַבֵּיד בְּבֶטֶן. וּכְיַ עֲוֹקָבָא
עַבֵּיד בְּבֶטֶן, אֵין וְדָאִי.

ס"א

(נ"א זהא אתמור) (אבל) בְּכָלָא,
דְחָה יַעֲקֹב לְעַשׂ
אֲחִיו, בְּגִין דָלָא יְהָא לֵיהֶ
חוֹלְקָא בְּלָל. עַשׂ לֹא
הַתְּרֻם אֶלָא מַחְדָר דְאַינּוֹ
תְּרִין, דְכַתִּיב, (בראשית כ)
וַיַּעֲקֹבִ נָהָרֵךְ וְהַפְּעָמִים. פְּעָמִים
מַבְעֵי לֵיהֶ, מַאי זֶה. אֶלָא,
חַד דְאַקְיִישׁ לְתְרִין. חַד דְגַפְקָ
לְתְרִין. וְמַאי נִיהְוּ בְּכַרְתִּי
אַתְּהַפְּכוּ אַתְּהַזְוּן, וְהַוָּה
בְּרַפְתִּי. זֶה פְּעָמִים: חַד,
הַאַתְּקִישׁ לְתְרִין.

וְלֹא יְדֹעַ עַשׂ מַה דְעַבֵּד לֵיהֶ
בְּבֶטֶן, אֶבְלָרְבָא מִמְנָא דִילִיהֶ
יְדֹעַ הַוָּה, וְקוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא
אַרְגִּישׁ שְׁמִיא וְחַיְלִיְהּ
לְקָלָא דָא, דְהָא בְּרַכָּה
וּבְכֹרֶה לֹא תְבֻעַ מִמְנָא
דִילִיהֶ, וְלֹא אָמַר. דְהָא
בְּרַכָּה הַוָּה לֵיהֶ לְמִתְבָּעַ,

הָאִי קָלָא הַאֲתָתָא, דִיבָלָא
קָלָא דְחוּיָא לְאַחֲדָא
בָה, בְּכָלָבָא בְּכָלָבָתָא, מַאן
אִיהָג. (דף ק"ו"א ע"ג) אֶלָא תָא חִזִּי,
דְלִילָת בְּכָל קָלִין דְגַשְׁיָן
דְעַלְמָא, דִיכָלָא קָלָא דְחוּיָא
לְאַתְּדְבָקָא בָה, וְלְאַתְּאַחֲדָא
בָה, וְלְאַשְׁתַתְפָא בָה. אֶלָא
תְרִין גַשְׁיָן אַיְנוֹ דִיבָלָא
קָלָא דְחוּיָא לְאַתְּאַחֲדָא
בְהֽוֹן, חֲדָא. הָאִי דָלָא גַטִּירָת
סְוָאָבוֹת גַדְוָתָה, וַיְמִי
לְבָונָה, כִּדְקָא יִאות, אוֹ
דְאַקְדִּימָת יוֹמָא חֲדָא
לְטַבּוֹל. וְתַדָּא, הָאִי אַתָּתָא
דְמַאְתָּרָת לְבָעַלה עֲוֹנָה דִילִיהֶ
לְמַעַבְדָא צְעָרָא לְבָעַלה, בְּרָ
אִי אִיהָוּ לֹא חִיִּישׁ, וְלֹא
אָשְׁגָח לְדָא.

וְלֹא תָבֹע. אֲחֹתָה הִיא תָבֹע
וְדָאי, דְבָתִיב, (ישעה ח)
וּמִבְשָׁרֶך לֹא תִתְעַלֶם וְלֹא
בְּעֵא יַעֲקֹב לְמִיחָב לֵיה
לִמְיכָל, עַד הַנְּטָל מְגִיה
בְכֹורַתָא דִילִיה.

מַאי בְכֹורָה נִטְלָ מְגִיה,
הַבְכֹורָה דְלָעִילָא וִתְתָא.
בְכָרָה חִסְרָוִי. בְּדִין יַעֲקֹב אֶת
אֲחִיו, וְדָאי דַעֲבָר לֵיה
עוֹקָבָא, וְאַרְמִי לֵיה
לְאַחֲרָא. מַאי אַחֲרָא.
אַקְדִים לֵיה, דִינְפּוֹק
בְקָרְמִיתָא לְהָאִי עַלְמָא.
אָמַר יַעֲקֹב לְעַשּׂו, טוֹל אַתָה
הָאִי עַלְמָא בְקָרְמִיתָא, וְאַנְאָ
לְבָתָר.

תָא חִזֵי, מַה בְתִיב, בְרָאשַׁת
סַה וְאַחֲרֵי בֵן יֵצֵא אֲחִיו
וַיַּדו אֲחֹתָה בְעַקְבָ עַשׂו. מַאי
בְעַקְבָ עַשׂו. וּבֵי סְלִקָא דְעַתָּה
הַהּוּא אַחִיד יַדְיה בְרֶגְלִיה,
לֹאו הַכִי. אַלְא, יַדְו אֲחֹתָה
בְמַאן דַהּוּא דַהּוּא עַקְבָ
וּמַנוּ עַשׂו. דָהָא עַשׂו עַקְבָ

אַלְיִין אִיבְנֵן תְּרֵין בְשִׁין,
דָהָא כִּפְמָה
דְאַקְדִימָג, הַכִי אִיבְנֵן
מִתְאַחַרְן, לְגַבְיִ קְלָא דְגַחְשָׁ
עַד דְאַדְבִּיק קְלָא
בְקָלָא, וּכְמָה דְמִתְאַחַרְן
לְמַעַבְדָ צְעַרָא לְבֻעָלה
(בעבּודָה) בְעַכְבּוֹבָא דְמַצּוֹה, הַכִי
אַקְדִים קְלָא דְגַחְשָׁ
לְאַתְדְבָקָא בְהָיָא קְלָא
דְאַתְתָא. וְאַלְיִין אִיבְנֵן תְּרֵין
בְשִׁין, קְלָא דְגַחְשָׁ אַחִיד
בְקָלָא דְלָהּוֹן, כְכַלְבָא
בְכָלְבָתָא, סְאוּבָתָא בְתָר
סְאוּבָתָא, זִיגָא בְתָר זִיגִיה.
וְאָמַת אָמַר, מַה אִיכְפַת לֹן,
אֵי אַחִיד קְלָא בְקָלָא,
אֵי לֹא אַחִיד. וּוֹי דַהּכִי
מִתְאַבְדֵן בְנֵי עַלְמָא בְלָא
דְעַתָּא. הָאִי קְלָא דְאַתְתָא,
כְדַ אַתְעַרְבָ וְאַשְׁתַתְפָ בְהָדִי

אָקָרִי, מְשֻׁתָּא דַעֲקָב לֵיה
לְאָחֹוי, וּמַיּוֹמָא דָאַתְּבָרִי
עַלְמָא עַקְבָּא קָרְיָא לֵיה קוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְכַתִּיב, (בראשית ג)
הָוָא יִשְׁוֹפֵךְ רָאשׁ וְאַתָּה
תִּשְׁוֹפֵנוּ עַקְבָּ. אַנְתָּה דָאָקָרִי
עַקְבָּ, תִּשְׁוֹפֵנוּ בְּקָרְדִּמִּיתָא.
וְלִבְסּוֹפֵף הָוָא דִימְחֵי רִישָׁךְ
מַעַלְךְ. וּמַנוּ. סְמָא"ל. דָאַיְהוּ
רִישָׁא דְחוֹיָא, דְמַחֵי בְּהָאי
עַלְמָא.

וּעַל דָא בְּבֶטֶן עַקְבָּ אַת
אָחֹיו, שְׂוֵי עַלְיהָ לְמַהְוֵי עַקְבָּ,
וְגַטֵּל עַשּׂוּ הָאֵי עַלְמָא
בְּקָרְדִּמִּיתָא, וְדָא רְזָא
דְכַתִּיב, (בראשית לו) וְאַלְהָ
הַמְלָכִים אֲשֶׁר מִלְכָו בָּאָרֶץ
אָדוֹם לְפָנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנִי
יִשְׂרָאֵל. וְדָא אַיְהוּ רְזָא
דְאַמְרָר שְׁלָמָה מֶלֶבָא, (משליכ) כ
נַחַלָה מִבּוֹהָלָת בְּרָאשׁוֹנָה
וְאַחֲרִיתָה לֹא תִבּוֹרֶה, בְּסוֹפֵ
עַלְמָא.

וּעַל דָא (הושע ט) בְּבֶטֶן עַקְבָּ
אַת אָחֹיו וּבָאוֹנוּ שָׁרָה אַת

קָלָא דְבָחָשׁ, בְּשֻׁעַתָּא
דְחִיּוֹת וּמִרְשָׁעָת נְפַקֵת מַגּוֹ
אִיפָה וּמִשְׁטַטָּא בְּעַלְמָא, אֵי
עֲרַעַת בְּהָנִי תְּרִין קָלִין,
קָלָא דְבָחָשׁ, וּקָלָא דָאַתָּה,
וְאַתָּה אֲתַחְמָמָת בְּהָנוּ
וְאַיְבּוֹן בְּהָ, וּבְיָוֹן (ס"א דְמַתְּהַמְּמוֹן
רוֹחָא אַזְלָיו בְּתָהָה) דָאַתָּהַמָּמָת,
מִתְעַבְּדִין רְוֹחָא, וְאֲגָלִים
בְּהָדָה, עַד דְמִשְׁטַטָּא, וְעַל
בְּמַעַהָא דְהָאי אַתָּה.
וְהָאי יִנּוֹקָא דִילִידָת, כֵּד
אַתָּתָה הָהִיא
חִיּוֹתָא, פְּקִידָת לֵיה לְהָהָוָא
רְוֹחָא, דָאַיְהוּ חַבּוֹרָא בִּישָׁא,
קָלָא דְבָחָשׁ, דְמִכְשָׁבָשָׁא
בְּהָ, וְאַיְהוּ מַחְיִיכָא בִּינּוֹקָא,
עַד דָאַתָּה הָהִיא חִיּוֹתָא
כְּאַתָּה אֲדִיקָת בְּרָא
לְאַתָּה אַבְּרָא, וּמִפְּטַפְּטָת
לֵיה וּחִיּוֹת לֵיה, בְּפַטְפּוֹטָא

אליהם. מאי ואוננו. הביא אמרו בחילא ותוקפאת דיליה יאות, אבל לאו הבוי. ביריו דמלחה, יעקב דיוקנאה עללה הוה, גנופה קדישא. דלית גנופה מיוםא דהוה אדם הרראשון, בנופה דיעקב, ושופריה אדם הרראשון, ההוא שופריה מפש הוה ליה ליעקב. ודיקנינה דיעקב, דיוקנאה אדם הרראשון מפש.

אדם הרראשון, בשעתה דאתא חוויא ואתפתחה על ידי, יכילה חוויא ליה. מאי טעמא. בגין דלא ההוא תוקפאת לאדם הרראשון, ועד בעז לא אתייליד מאן דהוה תוקפאת דיליה. ומנו שת, דהוה ברדיוקנאה אדם הרראשון מפש, דכתיב, (בראשית ח) ווילך בדמותו בצלמו ויקרא את שמו שת.

עד דתיתי אמייה. כה עבדא האי רוחא. זומגין סגיאין, דאייהו שליחא דההיא חייבתא, וקטלא ליה, חדא הוא דכתיב, (קהלת ד) ומיד עושקיהם כה. ולא (דף קו"א ע"ב) במה דאתון אמרין. אלא ההוא פה דההוא רוחא, ועל דא, תרין זומגין כתיב בהאי קרא, ואין להם מנהם. חד מלילית חייבתא, וחד מההוא רוחא.

אי סבא, השטא אית לך רחימין, ואת משתעי, כמוון דלא חמיה איבון מגיחי קרבא, הא כלתו בשלמא עפתק. השטא מכאן ולהלאה, לא אעדי מפאי מאני קרבא בدل לאדרבאשמי.

הַהוּא חַטֹּאת רֹבֵץ, קְאִים
עַל פִּתְחָא כְּכָלָא.
בְּזַמָּנָא דָקָלָא בַּתְּרִיְתָא,
דִּיהְיָבָת אַתְּתָא, נְפִיק, אֲיוֹה
דָּלִיג מַעַל פִּתְחָא וְאַתְּעָבָר
מַתְּפָן, וְאוֹזֵל אַבְתָּרָה. מַאי
טַעַמָּא. בְּגַין דָקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שֶׁדר חד מִפְתְּחָא
דִילִיה, וְקָלָא פִרְחָא, וּמִפְתְּחָא אֲתִיא, וְחוֹיָא אָזָל בְּתַר
קָלָא דַהֲוָא נְפִיק לְעַלְמָא, וְעַד טוֹרָא דְבַטְנָא אָזָל,
וּמִכְשָׁבֶשֶׁא, עַד עִידָן דָאַתְגִּיקִיאָת, מִהְהָוָא זָהָמָא,
דְגַשְׁיכִין דְחוֹיָא בִישָא. וּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִסְבָּב
סְבוּבִין, וּעַבֵּיד עֲוַבְדִין בְּדַקָּא יְאֹות.

וְכָל דָא, בְּגַין דַהֲוָא בְּטַן אַתְדְחִיא. הָא וְדָא, אַתְדְחִיא
מִהְהָוָא בְּטַן, וְלִית לֵיהּ חִולְקָא, וּאַתְדְחִי מִבְּטַן
דְלַתְתָא, דְשַׁאֲר גְּשִׁין דְעַלְמָא דָאָפָע עַל גַב דְעַבֵּיד צָעַר
לֹא אַתְיִהְיב לֵיהּ רִשְׁוֹ לְשִׁלְטָה בַיִתָה. וּמְאן בְּטַן אַתְיִהְיב
לֵיהּ, וְאֲיוֹה שְׁלִיט עַלְיָהּ. הַהֲוָא בְּטַן דְסֻוֹתָה, דְכַתִּיב,
(במדבר ה) וְצִבְתָה בְּטַבָּה, בְּגַין דַהֲאִי בְּטַן, עַבֵּיד בַיִת נּוֹקְמִין
לְרַעֲוֹתִיהָ, וְהָאִי בְּטַן דִילִיה אֲיוֹה, וּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְהִיב לֵיהּ בְּגַין דָלָא אַתְדְחִי מִפְלָא. הַשְׂתָא רְחִימִין דִילִי,
אֲצִיתָנוּ. לֹא חִמְינָא לְכָה, וּמְלִילָנָא לְכָה. (קהלת א) כָל

הדברים יגעים, לא יוכל איביש למללא, אפילו מלין
דאורייתא יגעים איבון.

כתיב, (בראשית ל) וַיֹּוֹתֶר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיַּאֲבֹק אִישׁ עַמּוֹ,
וכתיב וירא כי לא יכול לו ויגע בכה
ירכו. ותהיא ירך דרווח מיעקב. ותהיא ירך בחלישו
דיליה (בראשית נ"א ע"ב, קמ"ד ע"א) עד אתה שמואל. Mai
בחליישו דלא משיך נבואה. פד אתה שמואל, בטל תהיא
ירך, וסלקיה מהתיא אחר, וחתף ליה מגיה, ומלהיא
זמנא את עדי מגיה, ולא תהה ליה חולקא בקדושה כלל.
קודשא בריך הוא לא קפה, ולא דחי ליה מפלא, בגין
דנטל שמואל ירך דיליה, אלא יהיב ליה
חולקא חדא. Mai איה. יהיב ליה תהיא ירך ובטן
דסוטה, חלף תהיא ירך ובטן, דאעדי מגיה. ועל דא
תרוייהו יהיב ליה קודשא בריך הוא, למשוי אחרא
דקדשא פנוי מכל סאותא.

ולגפיל ירך. מהו ולגפיל, ונפלה ירכה ולצבות, וצבהה
ירכה מבעי ליה. אלא, פמאן דאשדי גרמא
לכלבא, ואמר ליה, טול האי לחולקה. ומפלא לא
אבאיש קמייה, אלא דגוזלו (ס"א דאפיקו) מגיה ירך, בגין
דאיהו יגע ולאי עליה, רוחה ליה ואפיקו ליה מגיה. ועל
דא, קודשא בריך הוא אפילו ליה, גרמא דא דסוטה,
ואפיק ליה בדק אמרן, ובדא איה רוי וחדוי.

כֵּל אִינְוֹן רְתִיכִין וְסִיעַתָּא דִילִיה, בַּעֲאָן תְּדִיר יִרְךָ, וְאַזְלִי בְּכַסּוֹפָא אֶבְתָּרִיה. וּבְגִין דָא, (קי"ב ע"ב) הַנִּי בְּרַכִּי דְרַבְּנָן דְשַׁלְּהִי, מִן דָא אִיהְוּ. דְכָל כְּסֻוֹפָא דְלָהּוֹן, בְּתַר יִרְךָ אִיהְוּ, וְכָל שְׁפָנוֹ יִרְךָ דְרַבְּנָן, וְכָל מַלְהָ אַהֲרֹן לְאֶתְרִיה, וּקְוִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא גַּרְעַ בְּלִוּם, מִכָּל מַה דְאַצְטְּרִיה, וְלֹא בַּעֲאָן דִיקְרָב לְקָדוֹשָׁה, בְּרַעְמִיה וּעֲדַבִּיה חַוְלְקִיה וּאַחֲסְגַתִּיה. פְמָה דְעַבֵּיד קְוִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַילָא, הַכִּי עַבְדִי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וַהֲכִי אַצְטְרִיךְ לְמַעַבְדָה, וַהֲכִי תְגִיבָן, אָסִיר לֵיהְוֹא לְיִשְׂרָאֵל, לְמִילְחָמָה אָוּרִיתָא לְעַובְדִי כּוֹכְבִים וּמְזּוּלּות, דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים קב"ז) מַגִּיד דְבָרָיו לְיַעֲקֹב וְגּוֹ, לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וְגּוֹ.

וְעַל דָא דְחֵי לֵיהְוֹא לְיַעֲקֹב, וְדְחֵי לֵיהְוֹא שְׁמוֹיאָל, דְלֹא יְהָא לֵיהְוֹא חַוְלָקָא (דף קי"ב ע"א) בְּקָדוֹשָׁה. וּבְגִין דָא, כָּל בְּטִירָוּ דְבָבוֹ לְיִשְׂרָאֵל, עַל דָא אִיהְוּ. לְכָל בָּא דְחַטִּיף עַוְפָא דְכִיאָה מִן שְׂוֹקָא, וְאִיתִי לֵיהְוֹא, וְעַד לֹא אִתְבָר, אַתָּא חַד בְּרַבְשָׁן וְחַטְפָא מִגִּיה, לְבַתֵּר יְהִיב לֵיהְוֹא חַד גַּרְמָא גְּרִירָא בְּלֹא תְוַעֲלָתָא.

כֵּה לְשָׁרוֹ שֶׁל עַשְׂוֹ, אֲפִיקוֹ לֵיהְוֹא בְּטָן, חַטִּיפָוּ מִגִּיה הַהוּא יִרְךָ. לְבַתֵּר יְהִבוּ לֵיהְוֹא גַּרְמָא חַד, הַהוּא בְּטָן וְהַהוּא יִרְךָ דְסָוטָה, וְלֹא אַחֲרָא. הָא גַּרְמָא, דָקָא יְהִבוּ לֵיהְוֹא חַוְלְקִיה וּעֲדַבִּיה, וְעַרְבָה לֵיהְוֹא. וּבְגִין כֵּה, כָּל דִינָין

דקודשא בריך הוא דינין דקשות אינון, ובני נשא לא ידעתו, ולא משגיחין לקודשא בריך הוא. וכלהו בארכ קשות. היא אסתטיית גרמה מבעה, כמה דעת אמר (משלי) העוזבת אלופה בעוריה וגוי, אוף הבי אתה, בגונא דיליה בארא.

תא חזי, מאן דאשכח חברא בוטיה, דעבדיד בעובדי בעולם, רחים ליה, ואתדקק בהדייה, ועבדיד עמיה טיבו. אבל סטרא אחרא לאו הבי, כיון דאשכח מאן דשבק סטרא דקדושה דקודשא בריך הוא, ועבדיד בעובדי, ואתדקק בה, כדי בעיא לשיצאה ולאפקא ליה מעולם. האי אתה, עבדת בעובדה, ואתדקמת בה, חזי מה דעבדת בה, וצבתה בטנה ונפללה ירכה. קודשא בריך הוא לאו הבי, מאן דשביק לסטרא אחרת, ואתדקק ביתה בקודשא בריך הוא, כדי רחים ליה, ועבדיד ליה כל טיבו ועלם. השטא סבא אתקין גרמייה, דהא חוויא איזיל ליה, ובעה לאתגרא בהדר, ולא יכיל. פתה ואמר (קהלת א) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיימול תחת השמש, וכי לא אתה שלמה אלא לאו לפא מלחה דא. אלו אמר (ס"א וכי מה אתה שלמה מלפה לאלפה במילה דא ותו אלו אמר) בעמלו שיימול יאות, דהא אשтар עמל, דעתך ביה יתרון. אלא כיון דכתיב בכל עמלו, הא כלל

דְכֹלָא, דְלֹא אֲשַׁתָּאֵר כְּלָוִם דָאִית בֵּיה יִתְרוֹן.
 אֶלָא, לֹאו לְכָל אָדָם אָמַר שֶׁלֶמֶה מִלָּה דָא, אֶלָא אָדָם
 אִית בְּעַלְמָא, דָאִיהו מִשְׁתְּדֵל תִּדְרֵי בְּבִישׁ
 וְלְאַבָּאָשָׁא, וְלֹא אֲשַׁתָּדֵל בְּטַב אֲפִילו רְגֻעָא חֲדָא. וְעַל
 דָא פִתְיב עַמְלוֹ, וְלֹא כִתְיב יִגְיעֹו. עַמְלוֹ: כִּמָה דָאִת
 אָמַר, (תהילים י) יִשּׁוֹב עַמְלוֹ בְּרָאָשׁו. (במדבר כג) וְלֹא רָאָה עַמְלָא
 בְּיִשְׂרָאֵל. יִגְיעֹו: כִּמָה דָאִת אָמַר (תהילים קכח) יִגְיעַ כְּפִיקַ בֵּי
 תָאֵל וְגֹו. וכִתְיב (בראשית לא) וְאֵת יִגְיעַ כְּפִיקַ רָאָה אֱלֹהִים.
 אָבָל עַמְלוֹ, פִתְיב, (תהילים י) עַמְלָא וּכְעַס. אֲשַׁתָּדְלָוִתָּה הִוָּא
 תִּדְרֵי לְבִישׁ, וְעַל דָא אִיהו תְּחַת הַשְּׁמֵשׁ. בְּשַׁעַת אֲהָאי
 אָדָם אֲשַׁתָּדֵל בְּבִישׁ, עַל הָאֵי פִתְיב, (איוב יי) לֹא בַּיִן לוֹ
 וְלֹא נָכַד בְּעַמוֹ וְגֹו, דָהָא קוֹדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא בְּעַי, דְלֹא
 יַעֲבִיד תָוְלִדִין, דְאֶלְמָלָא יַעֲבִיד תָוְלִדִין, הוּא מַטְשִׁיטָשָׁא
 עַלְמָא. וְעַל דָא פִתְיב, מָה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עַמְלוֹ. וּמְאַן
 דְלֹא יִשְׁתָּדֵל לְמַעֲבֵד תָוְלִדִין, אֲתִדְבֵק בְּהָאֵי סְטוֹרָא דָאָדָם
 בְּיִשְׁא וְעַל תְּחוֹת גַּדְפּוּ.

רוֹת אָמָרָה, (רות ג) וּפְרִשְׁתָ בְּנִפְיקַ עַל אִמְתָּה, בְגַיִן
 לְאַזְדוֹגָא בְּהַדִּיה דְצִדִּיק, לְמַעֲבֵד תָוְלִדִין,
 וּקוֹדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא פְרִישׁ גַּדְפּוּ עַל בָּר נְשׁ, בְגַיִן
 לְאַפְשָׁא בְּעַלְמָא. לְמַאַן דְלֹא בְּעַי לְמַעֲבֵד תָוְלִדִין, בְגַפּוּ
 יָבָא, בְגַפּוּ דָהָהָא בְּיִשׁ, דָאִיהו אָזִיל עַרִירִי, כְחַוִיא דָא,

(צ"ה ע"א) **דָּאוֹזֵל יְחִידָאִי.** בְּגַפּוֹ יִצְאָ, (במה דאת אמר השותא) **אִיהוּ** **דָּלָא אֲשַׁתְּדַל לְמַעַבֵּד תּוֹלְדִין,** הָא אֲתָםֶר **כָּל** מַה **דָּאַצְטְּרִיךְ.** (ס"א תָּא חֹזֵי, דאית לאחדרא סְבָא, במלין קְדֻמָּאי)

רִיב בְּעַבֵּד קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, הָא אֲתָמֶר, רִיב: **דְּכַתְּבֵי,** (מיכה 1) **קוֹם רִיב** אֶת **הַתְּרִים.** **מַאי אִיהוּ.** **אַלְאָ,** אַיְנוֹן טוֹרֵין דְּלַתְּתָא. **אַמְּאִי רִיב** דָּא. **בְּגִין דְּבָהוּ תְּלִיאָ,** כָּל חֹבָא **דְּעַבְּדִין יִשְׂרָאֵל,** לְגַבֵּי אֲבוֹהוֹן **דְּבָשְׁמִיאָ.** **מַאי טַעַמָּא.** **בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הָוּ יִדְעֵין שְׁמוֹשָׁא** **דְּכָל מְלָאכִין עַלְאַיִן דְּבָשְׁמִיאָ,** וְלֹא אֲנִיס לְהוּ, אֲפִילוּ **שְׁמָא** **דָּחַד מְנִיְהוּ,** **וְכָל שְׁמוֹשָׁא** **דְּלַהּוֹן.**

וּבְתִּרְיֵין סְטְרֵין הָוֵי טְעַאן אַבְתְּרִיְהוּ. **חַד,** **דְּהָוּ יִדְעֵין לְאַמְשָׁכָא** **חִילָא** **דְּלַהּוֹן,** **דְּכַבְּבִיא** **וּמְזַלִּי** **בְּאַרְעָא.** **וְחַד,** **דְּהָוּ יִדְעֵי** **לְאוֹמָה** **לוֹן,** **בְּכָל** **מַה** **דָּאַצְטְּרִיכּוֹ.** **וְעַל דָּא בְּעָא** **קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ** **הָוּ לְמַעַבֵּד** **בְּהָוּ** **רִיב וְדִינָא.** **וּכְיוֹן דְּבָהוֹן** **לְהָוֵי** **רִיב וְדִינָא,** **כָּל** **שְׁלַשׁוֹלָא** **נִפְלֵל** **דָּהָא** **לֹא יְהִי בֵּיהֶ** **תוּלְתָא.** **וּבְגִין כֵּה,** **קוֹם** **רִיב וְגֹוּ.** **וּתְשַׁמְעֵנָה** **הָגְבָעָות** **קוֹלָךְ.** (דף קי"ב ע"ב) **מְאֹן גְּבָעָות.** **אַלְיָן אַיְנוֹן אַמְהוֹת,** (ק"ט ע"ב, קפ"ט ע"ב) **דְּרָגִין** **דָּאַקְרָוִן** (תהלים מה) **בְּתִוְלוֹת** **אַחֲרִיה** **וְגֹוּ,** **וּבְגִין כֵּה** **וּתְשַׁמְעֵנָה** **הָגְבָעָות** **קוֹלָךְ.** **דָּהָכִי** **הָוּ עֲבָדִי** **יִשְׂרָאֵל,** **עַד** **דָּאַשְׁתְּתָפּוֹ** **בְּדָרְגִין** **תְּתָאֵן.** **תָּא** **חֹזֵי,** **דאית לאחדרא** **סְבָא,** **בְּמַלִּין** **קְדֻמָּאיָן,** **דָּהָכִי** **הָוּ**

עֲבָדִי יִשְׂרָאֵל, עַד דָּאַשְׁתַּתְפּו בְּדָרְגֵינוֹ תַּתְאִין יִרְךָ דַקָּא
אָמָרֶן, סָגִי אַתְקִיפּו לֹזֶן יִשְׂרָאֵל, בְּהַהְוָא יִרְךָ. מְרֻדְכִּי הָוֹה
אָחָמִי לְהַהְוָא רְשָׁע דְּהָמָן הַהְוָא יִרְךָ דִילִיה, וְעַל דָא הָוֹה
רְגֵינוֹ, מְלָה הַאֲתַחְוִי לִיה, וְאֵיהוּ אַרְגִּיזּו לִיה בְּהַדִּיה. חָמָוֹ
חַבְּרִיאָא, מָה פְּתִיבָ, (בראשית כז) וַתַּקְהֵךְ רְבָקָה אֶת בָּגְדִּי עָשָׂוֹ
בְּנָה הָגָדָל הַחַמְדָת וְגוֹ. בָּאֵין לְבוּשֵׁין דִילִיה, גַּזָּל
דִילִיה, וְאָפִיק לִיה מְפָל בְּרַפְאָן דִילִיה, וּמְבָכָרוֹתָא.
וּבָגִין כֵּה, עִילָּה דַקָּא אַשְׁכָּחוֹ רְתִיבֵינוֹ דִילִיה, לְרַבְּנָנוֹ,
אֵיהוּ דְחוֹפִיא דְלָהּוֹן לְמָאִינִי דְרַבְּנָנוֹ תְדִיר. (קי"א)
לְרַכְבֵּינוֹ דְלָהּוֹן. וְלִמְאָגִין דְלָהּוֹן. וְאֵלֵין תְרִין מָלִין דְסֶטֶר
אָחָרָא הָוֹ, וּכְלָדָא בָגִין דְגַזְלוֹ לֹזֶן מְפִיה. לִית לְהֹו עִילָּה
אֶלָּא לְרַבְּנָנוֹ. וּבָגִין כֵּה, חַנֵּי מָאִינִי דְרַבְּנָנוֹ דַקָּא בְּלִי
מְחוֹפִיא דְלָהּוֹן אֵיהוּ, וְחַנֵּי בְרַכִּי דְשָׁלָהִי, מְפִיה הָוָא
וְדָאי. וּמְדָלָהּוֹן הָוֹ, וּמְבָהּוֹן בְּטַלִּי עִילָּה, וּמְמָה דְהָוֹ
מְפִיה. בְּעָאן לְרַבְּנָנוֹ, דָאִבְנָן כָּלָלָא דְהַהְוָא יוֹשֵׁב
אָהָלִים, וְעַל דָא לִית עִילָּה בְּלָא עִילָּה, וְעַל דָא לִית
מְלָה, בְּלָא דִינָא, וּכְלָמָה תְבָ לְאַתְרִיה.

שְׁלָמָה אָמָר, (קהלת ד) וִשְׁבַתִּי אָנִי וְאֶרְאֶה אֶת כָּל
הַעֲשָׂוקִים אֲשֶׁר נִعְשִׁים תְּחִת הַשְּׁמֶשׁ וְהַגָּה
דְמַעַת הַעֲשָׂוקִים וְאֵין לָהֶם מְנִיחָם וּמִיד עוֹשְׂקִים כַּח

וְאֵין לְהֵם מִנְחָם. הָאֵי קָרְא אַרְמִינָא בֵּיה, (ק"א ע"ב) וְאַתָּמֶר. אֲבָל שְׁבָתִי אָגִי, וְכִי מֵאַז אַתָּר תְּבִשְׁלָמָה. אֵי גִּימָא, לְבַתֵּר דָּאָמֵר מֵלָה דָּא, תְּבִשְׁלָמָה קָדְמָיִן, וְאָמֵר מֵלָה אַחֲרָא, יָאֹת אֲבָל שְׁבָתִי וְאָרָא (וַיִּקְרָא רַלְג' ע"א).

תִּמְןָ תְּבִגְנָן, בְּכָל יוֹמָה הוּא אֲקָדִים שְׁלָמָה בְּצָפָרָא, וְהָוִי שְׂוֵי אֲגָנְפּוֵי לְסֶטֶר מִזְרָח, וְחַמֵּי מֵה דְּחָמִי, וְלְבַתֵּר תְּבִשְׁלָמָה דְּרוּם, וְחַמֵּי מֵה דְּחָמִי וְהַדָּר תְּבִשְׁלָמָה לְסֶטֶר צָפָן, וְקָאִים תִּמְןָ. מְאִיךְ עַיְנוֹי וּזְקִיףְ רִישִׁיה.

בְּהָאֵי שְׁעַתָּא, הָא עַמְוִידָא דָאָשָׁא וְעַמְוִידָא דְעַנְגָּנָא, הָוּ אַתִּין, וְעַל הָהּוּא עַמְוִידָא דְעַנְגָּנָא, הוּה אַתִּי בְּשָׁרָא חָדָא. וְהָהּוּא נְשָׁרָא הָוּא רְבָרְבָּא וְתְקִיףְ, וְכוּ הוּה אַתִּי אַתִּי, גְּדָפָא יְמִינָא, עַל גְּבִי עַמְוִידָא דָאָשָׁא, וְגְוֹפָא וְגְדָפָא שְׁמָאָלָא, עַל גְּבִי עַמְוִידָא דְעַנְגָּנָא. וְהָהּוּא נְשָׁרָא הוּי מִיִּתְיַיְתִּי תְּרִין טְרֵפִין בְּפֻומָהָא, אַתָּא עַמְוִידָא דְעַנְגָּנָא, וְעַמְוִידָא דָאָשָׁא, וְהָהּוּא נְשָׁרָא עַלְיִיהָן, וְסְגָדִין לְקַמִּיהָ. דְשְׁלָמָה מַלְפָא.

אַתָּא נְשָׁרָא, וּמְאִיךְ לְקַמִּיהָ, וַיְהִיב לֵיה אִיפָּון טְרֵפִין, בְּטִיל לֹזֶן שְׁלָמָה מַלְפָא, וְהָוּה מְרִיחָה בְּהָפָ, וְהָוּה יְדָעָהוּן סִימָן, וְאָמֵר דָא אֵיה דְנוּפֵל, וְדָא אֵיה דְגָלוּי עִינִים. בְּשְׁעַתָּא דְתְּרִין טְרֵפִין הָוּ, הוּה יְדָע דְתְּרוּוִיָּהָן. (בלק ר"ח ע"א) נַוְפֵל וְגָלוּי עִינִים בְּעָזָן לְאוֹדָעָא לֵיה מַלְין.

מה עבד, חתים פרסיה בגוושפניא, דהוה חקיק בית
שמעא קדיישא. ואיהו בטיל עזקא דחקיק עליה שמא
קדישא, וסליק לאגרא, רכיב על ההוא בשרא, ואזיל
ליה. וההוא בשרא, הו מסתלק, לרים ענגין, ובכל אחר
דאיהו עבר, הו אתחשך בהורא. חבימי דהו בלהוא
אתר דאתחשך בהורא, הו ידע, והו אמר, שלמה
מלפא הא אזיל, ואעבר הכא, ולא ידע לאן אחר הו
ازיל. טפשין דהו תמן, הו אמר, ענגין הו אינון,
זקא אזלי וחשיך עלמא.

גביה בשרא בתדיה, ופרח ארבע מה פרסין, עד דמתא
לטורי חשות. ותמן איהו תרמוד במדבר בהרים,
ואיהו בחית תמן. זקייף רישיה, וחמי טורא חשות, והו
ידע תמן כל מה דאצטיריך. והו ידע דתמן יעול. הו
רכיב על בשרא כמלך דין, וטאום וועל לגו טורין, עד
ההוא אחר דזיתא תמן, קרא בחילא ואמר, (ישעה כ) יי':
רמה ידק בל ייחזון וגוו'.

על תמן, עד דקריב להוא אחר, שני עזקא קמיהו,
וקריב, ותמן הו ידע כל מה דבאי מאיבון חכמתן
ובקראין, דבאי למנדע. כיון דהו אמרין לייה כל מה
דבאי, כדיין הו רכיב על ההוא (דף קי"ג ע"א) בשרא, וtab
לאחריה. כיון דהו יתיב על פורסיה, אתיישב בדעתיה

והוּה מִמְלֵל בְּדֻתִיה מַלְין חֲכָמָתָא יַקְרָא. בְּהָהִיא שְׁעַתָּא הָהָ אָמֶר, וּשְׁבָתִי אָנָי וְאָרָה, שְׁבָתִי וְדָאי מַהְהֹא אַרְחָא, שְׁבָתִי מַהְהֹא חֲכָמָתָא, וְאַתִּי יִשְׁבַּת בְּלַבָּא וּבְדֻתָּא. וּבְדִין וְאָרָה אַת כָּל הַעֲשָׂוקִים. וּכְיַיְעִירִין אִיפּוֹן בְּעַלְמָא דָאִיהוּ אָמֶר אַת כָּל הַעֲשָׂוקִים

(נ"א סְלִקָּא דַעֲתָךְ דָכְל עַשְׂיקִין דַהֲוּ בְעַלְמָא, הָהָ חָמֵי שְׁלָמָה מַלְפָא). אַלְאָ, מַאי עַשְׂוקִים אַלְין הָהָ אָמֶר. אִיפּוֹן יַנְקוֹין דְמַתִּין בְתוֹקְפָא דְאַמְהֹן, דַקָּא עַשְׂוקִים מִכְמָה סְטְרִין, עַשְׂוקִים בָּאָתָר עַלְאהָ דְלַעַילָא, וּעַשְׂוקִים לְתַתָּא. וְהָא חַבְרִיָּא אַתְעַרוּ, וְהָכִי הָהָ, אַבְלָסְגִּיאַין אִיפּוֹן. קָוָם סְבָא, אַתְעַר בְּחִילָךְ. סְבָא אַיְמָא מַילָּךְ, דַוְדָאִי בְּלָא דְחִילָוּ תִימָא. לִית עַשְׂוק כְאִפּוֹן עַשְׂוקִים, דָהָה אִיהוּ עַשְׂיקִין בְקָדְמִיתָא, או מַתְלַתָּא לְאַחֲרָא, כִּמָה דְכִתְיבָ, (שםות ב) פּוֹקֵד עַזְוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וּעַל בָּנִים עַל שְׁלַשִּׁים וּעַל רַבְעִים.

הַיְקָה הָהָ עַשְׂיק. שְׁלָמָה מַלְפָא צְוָוח וְאָמֶר (משל כה) אָדָם עַשְׂוק בְּדָם נִפְשׁ עַד בָּור יָנוּס אֶל יִתְמַכּוּ בָו. כִּיּוֹן דָהָה עַשְׂוק, בְּדָם נִפְשׁ, הָהָ, או בָנָה, או בָנָה, יְהֹונָה עַשְׂוקִין בְטִיקָּלָא, דְכִתְיבָ עַד בָּור יָנוּס אֶל יִתְמַכּוּ בָו. עַד הָהָה בָוָר רַק יָנוּס מַאֲתָר קְדִישָא, וְאֶל יִתְמַכּוּ בָו בְּהָאִי עַלְמָא. כִּיּוֹן דָאִיהוּ עַשְׂוק בְּדָם נִפְשׁ, אִיהוּ, או זְרַעִיתָה. לְהָוּ עַשְׂוקִים מַהְהֹא סְטְרָא אַחֲרָא.